

BİR KOLEKSİYONERİN HAFIZA MEKÂNI: GÖKSENİN İLERİ’NİN KİŞİSEL KOLEKSİYONUNUN TANITIMI VE KÜLTÜREL ÖNEMİ

Didem COŞKUN

Cite this article as:

Coşkun, Didem. (2025). Bir Koleksiyonerin Hafıza Mekânı: Göksenin İleri’nin Kişisel Koleksiyonunun Tanıtımı ve Kültürel Önemi. International University Museums Association Platform Journal of Cultural Heritage UNIMUSEUM, 8 (1) İstanbul, Türkiye, 38-49.

ABSTRACT

A Collector’s Place of Memory: The Presentation and Cultural Significance of Göksenin İleri’s Personal Collection

Private collections established through individual efforts are gaining increasing importance in the fields of museology and folklore studies, particularly with regard to the preservation and inter-generational transmission of cultural heritage. This article introduces the personal collection of Göksenin İleri—a folklorist, cultural event organizer, and independent collector—and examines its structure, content, and exhibition strategies within the context of cultural memory. The collection, which includes a wide range of materials from Ottoman-era garments and jewelry to folk artifacts, ethnographic items, and traditional handicrafts, has been shaped by İleri’s long-standing fieldwork and cultural vision.

Rather than being a mere assemblage of objects, the collection functions as a space of memory that conveys aesthetic values, lifestyles, and cultural practices of the past through thematic narratives. The article discusses how the collection has gained visibility through national and international exhibitions and how narrative-based presentation methods have been employed throughout this process. İleri’s collecting practices are evaluated as a significant example of independent collecting in Türkiye, highlighting the potential interaction between private collections and institutional museology.

By presenting this collection as a culturally and academically valuable initiative, the article aims to contribute to the documentation of individual memory practices, emphasize the role of private collections in cultural heritage management, and stimulate scholarly interest in the interpretation, exhibition, and transmission of such efforts.

Keywords: Göksenin İleri, private collection, cultural heritage, exhibition, folklore, collection management

Giriş

Kültürel mirasın korunması, belgelenmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması yalnızca kurumsal müzeler aracılığıyla değil, aynı zamanda bireysel koleksiyonlar yoluyla da mümkündür. Özellikle halk bilimsel birikim ve saha deneyimiyle şekillenen özel koleksiyonlar hem yerel kültürün görünürlüğünü artırmakta hem de kişisel bellek ile toplumsal bellek arasında köprü kurmaktadır. Bu tür koleksiyonlar yalnızca nesneleri bir araya getiren birikimler değil; aynı zamanda geçmişin yaşam pratiklerini, estetik değerlerini ve kültürel çeşitliliğini anlamaya yönelik güçlü araçlar olarak işlev görmektedir. Son yıllarda müzecilik literatüründe, özel koleksiyonların kültürel miras yönetimi içindeki rolü daha fazla tartışılmakta; bu koleksiyonların bellek mekânı, toplumsal temsil ve anlatı kurma gibi işlevleri vurgulanmaktadır.

Göksenin İleri'nin kişisel koleksiyonu, bu bağlamda incelenmeye değer nitelikler taşımaktadır. Uzun yıllar halk oyunları, kültür organizasyonları ve sanat yönetimi alanlarında etkinlik göstermiş bir halkbilimci olarak İleri, kişisel deneyimlerine ve yerel kültürle kurduğu güçlü ilişkiye dayalı olarak çok yönlü bir koleksiyon oluşturmuştur. Başta Osmanlı dönemine ait giysi ve takılar olmak üzere; etnografik nesneler, tekstil ürünleri, geleneksel el sanatları ve folklorik objeler gibi geniş bir malzeme yelpazesine sahip olan bu koleksiyon, yalnızca nadir ve özgün parçalarla değil, aynı zamanda bu parçaların tematik anlatılarla kamusal alanda sergilenme biçimiyle de dikkat çekmektedir.

Bu tanıtım yazısı, Göksenin İleri'nin koleksiyonculuk faaliyetlerini, koleksiyonun yapısını ve sergileme yaklaşımlarını tanıtmayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda, bağımsız koleksiyonerliğin Türkiye'deki örneklerinden biri olarak bu girişimin kültürel miras politikaları, müzeleşme potansiyeli ve halk bilimsel katkıları açısından taşıdığı değeri tartışmaya açmaktadır. Çalışma, bu yönüyle hem özel koleksiyonların belgelenmesine katkı sunmakta hem de akademik literatürde kişisel koleksiyonlara yönelik ilgiyi artırmayı hedeflemektedir.

Araştırma, yalnızca Göksenin İleri'ye ait koleksiyon ve bu koleksiyonun sergileme yaklaşımlarıyla sınırlandırılmış; farklı koleksiyonlarla karşılaştırma yapılmaksızın, bu özgün örnek üzerinden değerlendirilmiştir. Çalışma nitel araştırma yöntemiyle yapılandırılmış; literatür taraması, doküman anal-

izi ve görsel inceleme yoluyla veriler toplanmıştır. Koleksiyonun tematik yapısı, sergileme stratejileri ve kültürel değeri içerik analizine tabi tutulmuş; nesne merkezli anlatım ile birlikte koleksiyonerin pratiği bütüncül bir yaklaşımla ele alınmıştır.

Bu çalışmada incelenen koleksiyon, sahibi Göksenin İleri'nin bilgisi ve izni doğrultusunda değerlendirilmiş; içeriklere dair görüşmeler 2024 yılında planlı biçimde gerçekleştirilmiştir. Araştırma süresince ilgili etik kurallara uyulmuştur.

Koleksiyonlar, bireylerin yaşam yolculuğuna dair dışsal bir gerçekliğin taşıyıcısı olarak değerlendirilmektedir. İçerdikleri nesneler, kimi zaman geçmişe ait kişisel anıların ya da aile yadigarlarının somut temsilcileri olarak varlık göstermektedir. Bu nesnelerin, yaşamın belirli dönüm noktalarına ait olması ya da bizzat o anların inşasında rol oynayan objeler olması sebebiyle, koleksiyonların korunmasına yönelik kaygılar oluşmaktadır. Bu bağlamda, koleksiyonların bozulmadan muhafaza edilerek gelecek kuşaklara—özellikle çocuklara ya da bir müze kurumuna—aktarılması, bir tür ölümsüzlük arzusu ile ilişkilendirilmektedir. Koleksiyonlar sevilmede, ancak aynı zamanda seçim ve erişim üzerindeki denetim yoluyla üzerinde hâkimiyet kurulmaktadır. Yapılan çalışmalar göstermektedir ki, bireylerin topladığı nesneler üzerinden toplumsal cinsiyet algılarını biçimlendirme eğilimi söz konusudur. Koleksiyonlar düzenlenerek, içsel dizinleri ve nesneler arası ilişkiler yapılandırılmakta; böylece düzenli bir alan oluşturulmaktadır. Bu alan, bireyin kendi kurallarıyla şekillendirdiği bir oyun mekânı hâline getirilmektedir. Oyunların bir başlangıcı ve sonu olduğu gibi, koleksiyonlar da bireye tamamlanmışlık ve kapanış hissi sunmaktadır. Bu çok katmanlı alanlar, koleksiyonculuğun şiirselliği ve politikaları açısından keşfe açık birer evren olarak değerlendirilmektedir (Pearce, 1995, s.20).

Görsel kültürün müzelerdeki işlevi, yalnızca nesnelerin sergilenmesiyle sınırlı kalmamakta; ziyaretçilerin bu nesnelerle kurdukları etkileşim biçimleri ve yorumlama süreçlerini de kapsamaktadır (Hooper-Greenhill, 2000, s.124). Toplumların görsel kültürel belleğinin merkezinde müzelerin yer aldığı; bireylerin kimliklerini bu mekânlarda görüp anlamlandırdığı ve atalara ait sanatın izlerinin en açık şekilde yine müzelerde takip edilebildiği belirtilmektedir (Erbay, 2022, s.5).

Müzelerin hedeflerine ulaşabilmesi, etkin ve plan-

lı bir yönetim politikasıyla mümkün olmaktadır. Günümüzde bu yönetim anlayışının, liderlik ilkel-eriyle bütünleştiği görülmektedir (Erbay, 2009, s.38). Sergiler aracılığıyla toplumda farkındalık yaratılmakta ve eğitsel katkı sağlanması amaçlanmaktadır (Erbay, 2022, s.9). Gelecekte uluslararası sergi faaliyetlerinin artacağı, devletler arası kültürel iş birliklerinin ve destekli projelerin daha sık düzenleneceği öngörülmektedir. Bu tür etkinliklerin, ülkeler arasında kültürel diplomasiye katkı sağlayarak müze profesyonellerini ve izleyicilerini birbirine yakınlatacağı ifade edilmektedir (Erbay, 2022, s.213). Müze sergileme alanlarının planlanmasında, halkın katılımına açık etkinlik programlarının oluşturulması da gerekli görülmektedir (Erbay, 2009, s.308).

Günümüzde müze koleksiyonlarında yer alan iki ve üç boyutlu eserler, kullanım biçimlerine bağlı olarak analiz edilebilmektedir. Ancak bu koleksiyonların çoğu, geçmiş dönemlerde oluşturulmuş olup, günümüzde sergilenen objelerin değerlendirilmesinde tarihsel bağlamın dikkate alınması gerekmektedir. Koleksiyonlardaki nesneler, geçmişteki toplumsal yapıların değerlerini ve düşünce sistemlerini temsil edebilir. Bu nedenle görsel kültüre dair güncel yorumlamaların yapılmasında, geçmişteki anlayışların ve yorumların ne ölçüde dolaşımda olduğunun sorgulanması önemli hale gelmektedir (Hooper-Greenhill, 2000, s.16).

Sergi organizasyonlarının, çoğu zaman kitlesel iletişim araçlarının temel özelliklerini taşıdığı belirtilmektedir. Bu bağlamda, tek yönlü iletişim modeli çerçevesinde geniş bir izleyici kitlesine hitap eden tek bir mesaj kaynağı üzerinden iletim sağlandığı görülmektedir. Müzeler, sergiler, yayınlar, reklamlar ve video içerikleri gibi yöntemlerle iletişim kurduklarında, kitle iletişim medyası olarak işlev görmektedir; aynı zamanda kişiler arası iletişimin de bir aracı haline gelmektedirler (Pearce, 1995, s.6–16).

Eşsiz bir Halkbilim Koleksiyonun Sahibi Olarak Göksenin İleri

Göksenin İleri, 1950 doğumlu olup halkbilimi, kültürel organizasyon ve geleneksel sahne sanatları alanlarında uzun yıllar boyunca çeşitli faaliyetlerde bulunmuş bir kültür insanı olarak tanınmaktadır. 1970’li yıllardan itibaren halk oyunları, folklor ekipleri ve kültür-turizm etkinliklerinde görev almış; bu süreçte geleneksel giysilere, zanaatkârlığa

ve yerel kültür ürünlerine yönelik ilgi derinleştirilmiştir. Folklor kurumlarında edinilen deneyimler ve sahneleme pratikleri aracılığıyla, kültürel temsile yönelik bir birikim oluşturulmuştur.

Koleksiyonun temelleri, bu saha deneyimleri ve kültürel gözlem süreçleriyle atılmış; zamanla belirli temalar etrafında şekillenen sistematik bir koleksiyon haline getirilmiştir. Koleksiyonda, başta 18. ve 19. yüzyıla ait Osmanlı dönemi giysi ve takıları olmak üzere; etnografik objeler, halk kıyafetleri, el sanatları ve geleneksel tekstil ürünleri gibi çok çeşitli kültürel varlıklara yer verilmiştir. Bu eserler, farklı dönem ve yörelere ait kültürel yaşam biçimlerinin ve estetik anlayışlarının görsel temsillerini sunmaktadır.

Sergileme faaliyetleri ise, yalnızca nesnelerin sunumuna değil; aynı zamanda anlatı temelli sahnelemeler ve tematik projeler aracılığıyla kültürel aktarım süreçlerine de hizmet edecek şekilde yapılandırılmıştır. Koleksiyonun tamamı, kişisel çabalarla sınıflandırılmış, belgelenmiş ve kamusal ortamlarda sergilenmiştir. Bu yönüyle Göksenin İleri’nin çalışmaları, bağımsız koleksiyonerlik pratiğinin kültürel mirasın korunması ve görünür kılınması açısından taşıdığı potansiyeli ortaya koymaktadır.

Koleksiyonun İçeriği ve Tematik Sınıflandırılması

Göksenin İleri tarafından oluşturulan koleksiyon, içerdiği materyallerin çeşitliliği ve tarihsel kapsamı bakımından dikkat çekici bir zenginlik sunmaktadır. Koleksiyonun temelini, 18. ve 19. yüzyıla ait Osmanlı kadın giysileri ve takıları oluşturmaktadır. Bu eserlerin yanı sıra, Anadolu’nun farklı yörelerine ait folklorik kıyafetler, el dokuması tekstil ürünleri, yazmalar, oyalar, heybeler, halı ve kilimler gibi geleneksel zanaat örneklerine de yer verilmiştir. Ayrıca, ahşap işlemeli objeler, bakır kaplar, müzik aletleri, mühürlere, madalyalar, kılıçlar, fincan ve tabaklar gibi etnografik materyaller koleksiyonun çeşitliliğini artıran unsurlar arasında yer almaktadır.

Koleksiyonda yer alan nesneler, sadece estetik özellikleriyle değil, taşıdıkları kültürel, tarihsel ve sembolik anlamlar açısından da önem arz etmektedir. Bu nedenle koleksiyon, geleneksel yaşam pratiklerini, sosyal yapıyı, gündelik yaşam alışkanlıklarını ve estetik anlayışları yansıtan bir belge niteliği taşı-

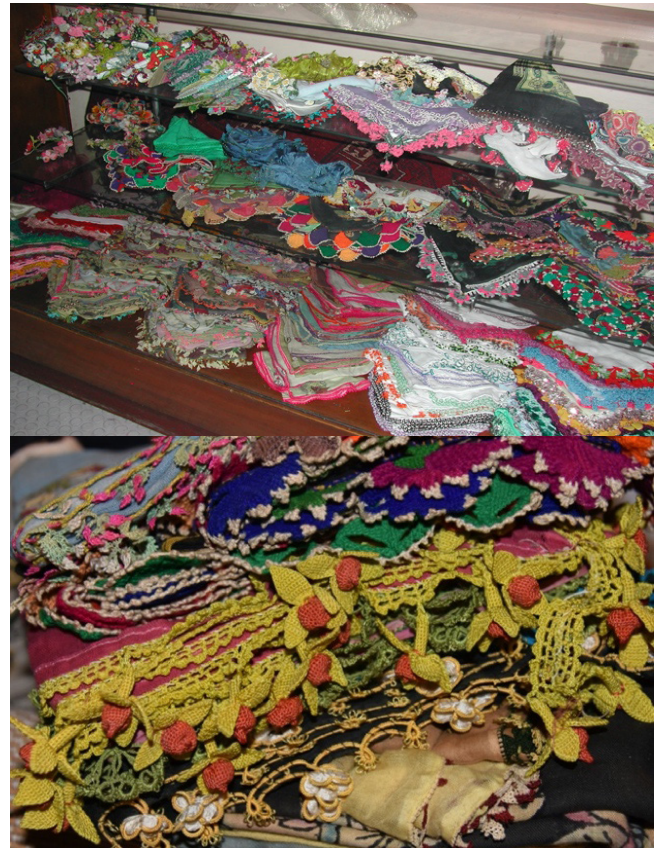

Figür 1 ve 2: Kemer, tepelik ve başlık koleksiyonuna ait görseller. (Göksenin İleri kişisel arşivi, Erişim: 11.11.24.)

maktadır. Nesneler, tematik bütünlük göz önünde bulundurularak belirli sınıflamalara göre düzenlenmiştir. Bu sınıflama doğrultusunda koleksiyon üç ana başlık altında değerlendirilebilir:

- **Giysi ve Takı Koleksiyonu:** Osmanlı dönemi kadın giysileri, başlıklar, kemerler, gümüş takılar, broşlar, penezli alınlıklar ve işleme detaylı geleneksel kostümler.
- **Tekstil ve El Sanatları:** Halılar, kilimler, yazmalar, oylar, el işi örtüler, zanaatkâr üretimi kumaşlar ve motifli bez parçaları.
- **Etnografik Nesneler ve Obje Koleksiyonu:** Ahşap eşyalar, bakır mutfak gereçleri, müzik enstrümanları, mühürler, mada-lyla ve arma koleksiyonları, dekoratif figürler.

Koleksiyonun içerdiği nesnelerin her biri, kültürel hafızaya dair belirli bir anlatıyı temsil etmekte olup, geleneksel yaşam biçimlerinin maddi kültürle ilişkisini ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, koleksiyonun yalnızca görsel bir sunum değil, aynı zamanda kültürel bir anlatı aracılığı olarak da işlev gördüğü söylenebilir. Nesnelerin restorasyonu ve korunması süreçleri de koleksiyoner tarafından titizlikle yürütülmüş; eserlerin özgünlüğü ve belgelenebilirliği korunmuştur.

Figür 3 ve 4: Oya ve yazma koleksiyonuna ait görseller. (Göksenin İleri kişisel arşivi, Erişim: 11.11.24.)

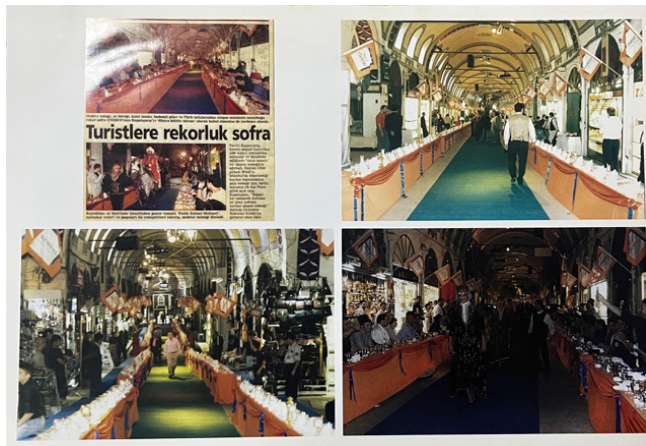
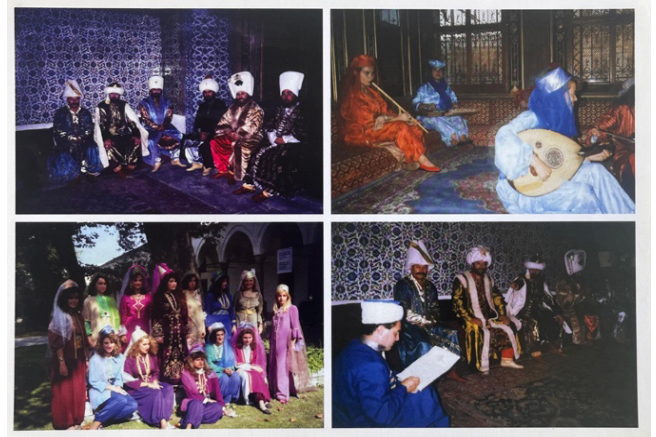
Koleksiyonun Sergileme Biçimleri ve Anlatı Temelli Yaklaşımı

Göksenin İleri'nin koleksiyonu, yalnızca biriktirme faaliyeti olarak değil, aynı zamanda kültürel belleğin sahnelenmesi ve toplumla paylaşılması yönüyle de ele alınmıştır. Koleksiyonda yer alan nesneler, farklı zamanlarda ve çeşitli mekânlarda düzenlenen tematik sergiler aracılığıyla kamuya sunulmuş; bu sunumlar, klasik vitrin yerleşimlerinin ötesinde, estetik, duyuşal ve anlatısal katmanlarla kurgulanmıştır. Sergileme yaklaşımında, çağdaş müzecilikte sıklıkla vurgulanan çok duyulu deneyim, etkileşimli anlatım ve ziyaretçiyi merkez alan kurgu gibi ilkelerin izleri görülmektedir.

Sergileme uygulamaları, yer yer dramatik kurgular ve sahneleme teknikleri ile zenginleştirilmiş; defileler, tarihsel canlandırmalar ve performatif anlatılarla desteklenmiştir. Özellikle Osmanlı dönemi kadın giyim kültürüne odaklanan defileler, giysilerin yalnızca sergilenmesini değil, hareket hâlinde, dönemin estetik anlayışını yansıtan koreografiler eşliğinde sunulmasını sağlamıştır (bkz. Şekil 19, Şekil 24).

Bu sergiler, geleneksel giysilerin bağlamından koparılmadan, tarihsel temsili güçlendirecek müzik, ışık ve anlatım öğeleriyle sahnelenmiştir.

Sergileme sürecinde, koleksiyonun tematik bütünlüğüne büyük önem verilmiş; giysiler, takılar, objeler ve diğer materyaller, kronolojik bir sıradan ziyade anlam merkezli hikâye eksenleri etrafında gruplanmıştır. Örneğin, "İstanbul Hanımefendileri", "Osmanlı'da Gelinlik Geleneği", "Anadolu'da Kına Gecesi Ritüelleri" gibi tema başlıkları altında kurgulanan sergilerde her nesne, bir anlatının parçası olarak konumlandırılmıştır. Her temaya ait metinler, bağlam açıklamaları ve görsel öğelerle desteklenmiş; ziyaretçinin zihinsel bağ kurmasını kolaylaştıran anlatı panoları hazırlanmıştır.

Figür 5 ve 6: Kapalıçarşı'yı Kapatma projesi ve gazete haberleri. (Göksenin İleri kişisel arşivi, Erişim: 11.11.24.)

Figür 7, 8, 9 ve 10: Göksenin İleri koleksiyonu Topkapı Sarayı canlandırma projesi. (Göksenin İleri kişisel arşivi, Erişim: 11.11.24.)

Figür 11, 12, 13 ve 14: Türk Milli Günü- 29 Ekim Kutlamaları NATO Karargâhı-Belçika. (Göksenin İleri kişisel arşivi, Erişim: 11.11.24.)

Böylelikle koleksiyonun her bir parçası, izleyiciyle yalnızca estetik düzlemde değil, kültürel hafıza ve duygusal aidiyet düzeyinde de ilişki kurabilmiştir. Yurt içinde Kapalıçarşı, Topkapı Sarayı, Feshane, Sirkeci Garı ve çeşitli belediye kültür merkezlerinde; yurt dışında ise İtalya (Napoli), Fransa, Belçika (NATO Karargâhı) gibi farklı ülkelere gerçekleştirilen sergiler aracılığıyla koleksiyon geniş kitlelerle buluşturulmuştur. (bkz.Figür 11, 12,13 ve 14).

Bu sergiler yalnızca görsel bir deneyim alanı değil, aynı zamanda Türkiye'nin kültürel mirasının tanıtımı açısından etkili birer diplomatik araç işlevi de görmüştür. Özellikle 29 Ekim kutlamaları, Türk haftaları ve uluslararası kültür festivalleri gibi programlarda koleksiyon aracılığıyla kültürel temsil gücü artırılmış, Türkiye'nin yumuşak güç stratejileriyle örtüşen bir kültürel diplomasi yaklaşımı benimsenmiştir.

Göksenin İleri'nin sahneleme pratiği yalnızca görsel organizasyonla sınırlı kalmamış; sergilenen eserlerin her biri için ayrı bir hikâye, üretim süreci ve bağlamsal yön belirlenerek anlatıya dayalı bir sunum dili geliştirilmiştir. Müze sahnesinde sıkça tartışılan storytelling (hikâyeleştirme) yaklaşımının bu koleksiyonda öncül bir biçimde uygulandığı söylenebilir. Bu bağlamda, sergi alanlarının yalnızca nesnelerin görüldüğü değil, anlamların inşa edildiği ve kültürel kimliklerin yeniden üretildiği birer anlatı mekânı olarak tasarlandığı anlaşılmaktadır.

Figür 15: Yurtiçi -Yurtdışı sergi projelerinden örnekler kolajı. (Göksenin İleri kişisel arşivi, Erişim: 11.11.24.)

Figür 16 ve 17: Ünlü Orient Express Treni'nin Karşılması-Sirkeci Garı. (Göksenin İleri kişisel arşivi, Erişim: 11.11.24.)

Koleksiyonun sergilendiği etkinliklerde geleneksel sanatlar, halk oyunları, canlı müzik performansları ve sözlü anlatılarla zenginleştirilmiş bütüncül bir deneyim oluşturulmuştur. Böylece ziyaretçiye sadece görsel değil, işitsel ve duygusal düzeyde de temas eden çok boyutlu bir sergi deneyimi sunulmuştur. Bu tür etkinliklerde kullanılan sahneleme öğeleri, hem geleneksel kültürün dinamik biçimde temsil edilmesini sağlamış hem de koleksiyonun yaşayan bir kültürel varlık olarak algılanmasına katkı sunmuştur.

Figür 18 ve 19: Göksenin İleri koleksiyon defilesi, Sultanahmet-İstanbul. (Göksenin İleri kişisel arşivi, Erişim: 11.11.24.)

Göksenin İleri'nin sergileme anlayışı, klasik koleksiyon sunumlarından ayrılarak anlatı merkezli, etkileşimli ve çok duyulu bir deneyim alanı yaratmayı başarmıştır. Bu yaklaşım, yalnızca geçmişi belgelemekle kalmayıp, geçmişle bugün arasında köprü kuran bir hikâyeleme pratiği olarak da değerlendirilmelidir. Koleksiyonun sergilenme biçimleri, günümüz müzeciliğinde öne çıkan katılımcı, deneyimleyici ve bütüncül anlatım ilkel-eriyle güçlü biçimde örtüşmektedir.

Koleksiyonun Kültürel ve Bilimsel Önemi

Göksenin İleri'nin koleksiyonu, yalnızca maddi kültür nesnelerinden oluşan bir birikim değil; aynı zamanda bireysel hafızanın kurumsallaşmamış

ama belgelenmiş bir uzantısı olarak değerlendirilmektedir. Bu koleksiyon, halkbilimi, etnografya, geleneksel sanatlar ve tarihsel giyim kültürü gibi farklı disiplinlerin kesişiminde yer almakta; içerdiği nesneler aracılığıyla Türkiye'nin çok katmanlı kültürel mirasını temsil etmektedir.

Koleksiyonun bir diğer önemli yönü, halk bilimsel temsil ile kültürel diplomasi arasında kurduğu ilişkidir. Yerel kültür ürünlerinin ulusal ve uluslararası düzeyde sunulması yoluyla koleksiyon, kültürler arası diyalogun geliştirilmesine katkı sunmuş; bu yönüyle yumuşak güç politikaları çerçevesinde değerlendirilmiştir. Türkiye'nin kültürel çeşitliliğini, estetik değerlerini ve tarihsel sürekliliğini ortaya koyan bu koleksiyon, yalnızca akademik araştırmalar için değil; aynı zamanda kamuoyu farkındalığı ve kültürel sürdürülebilirlik açısından da önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Bilimsel açıdan değerlendirildiğinde ise koleksiyon hem nesne kataloglaması hem de sergileme stratejileri açısından incelenmeye değer bir yapı sunmaktadır. Eserlerin restorasyon süreçleri, tematik bütünlük içindeki sınıflandırmaları ve anlatı destekli sunum biçimleri; çağdaş müzecilik ilkeleriyle bağ kurabilecek niteliktedir. Ayrıca bu koleksiyon, bağımsız koleksiyonerliğin Türkiye'deki yasal, etik ve profesyonel bağamlarını tartışmaya açmak açısından da literatürde yeterince temsil edilmeyen bir alana ışık tutmaktadır. Göksenin İleri'nin koleksiyonu, gelecekte bir müze çatısı altında daha geniş kitlelerle paylaşılmaya uygun bir içerik taşımaktadır. Dijital arşivleme, sanal müze uygulamaları, eğitim odaklı sergiler ve belgesel nitelikli prodüksiyonlar gibi araçlarla koleksiyonun etkisi daha da artırılabilir. Bu yönüyle, koleksiyonun yalnızca geçmişe değil, geleceğe de seslenen bir kültürel miras modeli sunduğu ifade edilebilir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, Göksenin İleri tarafından kişisel çabalarla oluşturulan özel koleksiyonun içeriği, sergileme biçimleri ve kültürel bağlamı ele alınarak, koleksiyonun halkbilimi ve müzecilik alanlarında taşıdığı öneme dikkat çekilmiştir. Koleksiyonun yalnızca bireysel bir birikim olarak değil, kültürel mirasın korunmasına, belgelenmesine ve toplumsal düzeyde görünürlük kazanmasına katkı

sağlayan bir hafıza mekânı olarak değerlendirildiği ortaya konmuştur. Sergileme pratiklerinde benimsenen anlatı temelli yaklaşım, koleksiyonun sadece estetik bir deneyim alanı değil, aynı zamanda kültürel kimliğin, geleneksel yaşam biçimlerinin ve tarihsel sürekliliğin ifade edildiği bir kültürel iletişim aracı olduğunu göstermektedir.

Koleksiyonun sürdürülebilirliğini sağlamak ve gelecek kuşaklara aktarımını güçlendirmek amacıyla çeşitli stratejilerin geliştirilmesi önem arz etmektedir. Öncelikle koleksiyonun dijitalleştirilerek çevrimiçi platformlara taşınması hem ulusal hem uluslararası düzeyde erişilebilirliğini artıracak; aynı zamanda koleksiyonun korunmasına yönelik uzun vadeli bir çözüm sunacaktır. Koleksiyonun kamusal erişime açık bir müze formuna kavuşturulması hem fiziksel sergileme olanaklarını genişletecek hem de eğitim ve araştırma faaliyetlerine entegre edilebilir bir yapı oluşturacaktır. Akademik anlamda, koleksiyonun halkbilimi, sanat tarihi ve müzecilik disiplinleri kapsamında daha geniş bir çerçevede incelenmesi, disiplinlerarası iş birliklerinin teşvik edilmesi ve belgeleme, arşivleme, sınıflandırma gibi koleksiyon yönetimi ilkeleri doğrultusunda yeni araştırmalara zemin hazırlanması önerilmektedir. Bunun yanı sıra, koleksiyonun özellikle genç kuşaklara tanıtılması amacıyla eğitim programları, kültürel miras atölyeleri ve taşınabilir sergiler gibi yaygınlaştırıcı faaliyetlerin düzenlenmesi, kültürel farkındalık ve aidiyet duygusunun geliştirilmesine katkı sunacaktır.

Bu koleksiyon, aynı zamanda Türkiye'nin kültürel çeşitliliğini somut örneklerle ortaya koyma kapasitesine sahip olması bakımından önemli bir temsil gücü taşımaktadır. Eserlerin dönemsel ve yöresel çeşitliliği, halkbilimsel mirasın bütüncül şekilde yorumlanmasına olanak sağlamakta; koleksiyonun tematik bütünlüğü, yalnızca geçmişin değil, bugünle kurulan anlam ilişkilerinin de belgelenmesini mümkün kılmaktadır. Bu yönüyle, koleksiyonculuğun kişisel bir eylem olmanın ötesine geçerek kültürel diplomasiye katkı sağlayabilecek düzeye ulaşabileceği gösterilmiştir.

Koleksiyonun, kurumsal müzecilikle iş birliği potansiyeli taşıyan bağımsız ve topluluk temelli koleksiyonlara örnek oluşturması da dikkate değerdir. Böyle koleksiyonların, yerel yönetimler, üniversiteler ve kültürel vakıflar aracılığıyla

desteklenmesi; koruma, sergileme ve dijital erişim süreçlerinin profesyonelleştirilmesi yönünde politikalar geliştirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, özel koleksiyonların müze yönetimi alanındaki kuramsal tartışmalara yeni bir perspektif sunduğu ve alternatif müzeleşme modellerine zemin hazırladığı ifade edilebilir.

Sonuç olarak, Göksenin İleri'nin koleksiyonu, bireysel bir birikimin ötesine geçerek, kültürel mirasın yaşatılması, halkbilimsel belleğin yapılandırılması ve toplumsal farkındalığın artırılması açısından özgün bir örnek sunmaktadır. Bu koleksiyonun belgelenmesi, tanıtılması ve müzeleşme potansiyelinin değerlendirilmesi, yalnızca bu çalışmaya değil, aynı zamanda özel koleksiyonerliğin kültürel değer üretimi süreçlerinde taşıdığı rolün daha görünür kılınmasına da katkı sağlayacaktır. Bu yönüyle çalışma, özel koleksiyonların kültürel miras politikalarıyla kurduğu ilişkiyi akademik platformlara taşıma açısından öncü bir adım olarak değerlendirilebilir.

Kaynak

- Anadolufolk. (2024). Anadolufolk resmî web sitesi. <http://www.anadolufolk.com>
- Antoloji. (2024). Göksenin İleri hayatı. <https://www.antoloji.com/goksenin-ileri/hayati/>
- Erbay, F. (2009). Müze yönetimini kurumsallaştırma çabası (1. baskı). Mimarlık Vakfı Enstitüsü.
- Erbay, M. (2011). Müzelerde sergileme ve sunum tekniklerinin planlanması (2. baskı). Beta Yayıncılık.
- Hooper-Greenhill, E. (2000). Museums and the interpretation of visual culture. Routledge.
- İleri, G. (2024). Yüzyüze iletişim. (Kişisel görüşme, tarih belirtilecekse eklenmelidir.)
- Pearce, S. (1995). Collecting as medium and message. In E. Hooper-Greenhill (Ed.), Museum, media and message (pp. 14–300). Routledge.
- Türkiye Turizm Ansiklopedisi. (2024). Göksenin İleri. <https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/ileri-goksenin>